ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7968)

13 ਜਨਵਰੀ, 2020

[ਦੀਪਾਕ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਅਨਿਰੁਦ੍ਧ ਬੋਸ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2005-ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ - ਫਰਵਰੀ, 2017 ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ - ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ 03.03.2017 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜ ਗਏ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜੋ ਕਿ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਏ. ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ., ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਏਡੀਜੀਪੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ' ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 24.02.2017 ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ, ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ-ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਜਾਂਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ, ਏਡੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2005-ਧਾਰਾ 13 (2) ਕੀ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਵਾਟਰ-ਟਾਈਟ ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ -

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ

ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ-ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ e.g. ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ-ਇੱਥੇ ਫਿਰ, ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਦੋਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠਦੇ ਹਨਃ

(i) ਕੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ 03.03.2017 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ 07.03.2017 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?

(ii) ਕੀ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਵਾਟਰ-ਟਾਈਟ ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ?

(iii) ਕੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ, ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? [ਪੈਰਾ 11][985-ਬੀ-ਡੀ]

2. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਡਬਲਯੂਬੀਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ 07.03.2017 ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਵਾਲ ਨੰ. 2 ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਇਕੋ ਇਕ ਰੁਕਾਵਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 3 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਫਿਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 36][1000- ਡੀ-ਐੱਫ]

3. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ| ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਚਿੱਕੜ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 37][1000- ਜੀ-ਐੱਚ]

4. ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੁਝ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ. ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ., ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਏ. ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ., ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। [ਪੈਰਾ 33][999-ਸੀ-ਈ]

5. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦਾ ਵਕੀਲ ਮੌਜੂਦਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿਭਾਗ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।[ਪੈਰਾ 38] [1001-ਏ-ਬੀ]

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2019 ਦੇ 796|

ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 29.08.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨੰ. 2017 ਦਾ 22537 (ਡਬਲਯੂ) । ਏਐਨਐਸ ਨਾਡਕਰਨੀ, ਏਐਸਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਜੈਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਅਨਿੰਦਿਤਾ ਪੁਜਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਚੌਹਾਨ, ਓਮ ਨਰਾਇਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਘਿਲਦਿਆਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲਾ ਕੇਦਾਰ ਗੋਖਲੇ, ਐਸ.ਐਸ. ਰਿਬੈਲੋ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਹਾਸਿਨੀ ਸੇਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਿਕਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਘਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰਜੂ ਪਾਲ, ਐਨ ਪਵਨਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਆ ਸੋਨੀ, ਇਲਮ ਪਰੀਦੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੂਤੀ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਜੀਐਸ ਮੱਕਰ, ਮਨੋਜ ਵੀ. ਜਾਰਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਲਪਾ ਲੀਜ਼ਾ ਜਾਰਜ, ਆਕਰਸ਼ ਕਾਮਰਾ, ਡੀ ਰਾਮਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੈਡੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੂਨਮ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੀ ਭਾਰਤੀ ਰੈਡੀ, ਸੁਹਾਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਜਲ ਦਲਾਲ, ਅਮਿਤ ਵਰਮਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨਚੰਦਾ, ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਡਾਲਵੀ, ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, ਕੁਨਾਲ ਚੈਟਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤ੍ਰੇਈ ਬੈਨਰਜੀ, ਸੌਰਵ ਗੁਪਤਾ, ਸਿਧੇਸ਼ ਕੋਤਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੰਸੁਰੀ ਸਵਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਸ਼ੀਆ ਘੋਸ਼, ਦਿਵਯਾਂਸ਼ ਤਿਵਾਰੀ, ਸ਼ੌਰਜੀਤ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਸੁਪ੍ਰਤੀਕ ਸਰਕਾਰ, ਸਿੱਦੀਕਾ ਪਰਵੀਨ, ਚੈਂਬਰਸ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ, ਅਭਿਮਨਿਊ ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਲਿਜ਼ਾ ਬਾਰ, ਅਰੁਣ ਆਰ ਪੇਡਨੇਕਰ, ਹਿਤੇਸ਼ ਕੇਆਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੁਕਤੀ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਲਕ ਮਹਾਜਨ, ਅਨਿਲ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਰਿਤੂਰਾਜ ਬਿਸਵਾਸ, ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਡਾ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਨੁਜਾ ਮੰਜਰੀ ਪਾਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਵੇਤਾ ਮੂਲਚੰਦਾਨੀ, ਮਨੋਜ ਸੇਲਵਰਾਜ ਐਸ, ਮਹੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸਵਾਤੀ ਐਮ.ਕੇ., ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਵੀ.ਐਨ. ਰਘੂਪਤੀ, ਮਨੇਂਦਰ ਪਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸੇਨ, ਸਤੀਸ਼ ਕਪੂਰ,

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਤਾਂਜਲੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸ. ਰਿਤੂ ਰਸਤੋਗੀ, ਸ. ਸੰਗੀਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ. ਸਸਮਿਤਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਵਿਕਾਸ ਮਹਾਜਨ, ਵਿਨੋਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਆਕਾਸ਼ ਵਰਮਾ, ਐਮ ਸ਼ੋਏਬ ਆਲਮ, ਲੀਸ਼ਾਂਗਥਮ ਰੋਸ਼ਮਨੀ ਖ, ਮਿਸ. ਅਨੁਪਮਾ ਨਗਨਗੋਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਈਬਾਮ ਬਬੀਨਾ, ਅਰਿਬਮ ਜਾਨਕੀਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੁ. ਕੇ ਅਨਾਤੋਲੀ ਸੇਮਾ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰੋਤਰਾ, ਅੰਕਿਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਮਰਤਿਆ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਐਮ ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ, ਰਾਜਰਾਜੇਸ਼ਵਰਨ ਐਸ. ਸ਼ਿਬਾਸ਼ੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐੱਸ ਦੇਬਾਬਰਤ ਰੈੱਡੀ, ਚੰਦਨ ਕੁਮਾਰ ਮੰਡਲ, ਐੱਸ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਭਾਟੀਆ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਆਰ ਆਰ ਰਾਜੇਸ਼, ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ ਯਾਦਵ, ਅਨਿਰੁਧ ਪੀ ਮਾਏ, ਮਿਸ. ਦੀਪਨਵਿਤਾ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ, ਵਿਨੈ ਅਰੋੜਾ, ਕੁ. ਜੀ ਇੰਦਰਾ, ਗੁੰਟੂਰ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਮਿਸ. ਹੇਮੰਤਿਕਾ ਵਾਹੀ, ਗੋਪਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਕੁ. ਸ਼ੈਲਜਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਉਦਿਤ ਬਾਂਸਲ, ਜਯੇਸ਼ ਗੌਰਵ, ਰੰਜਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਡੇਨੀਅਲ ਸਟੋਨ ਲਿੰਗਦੋਹ, ਉਪੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕੇ.ਵੀ ਖਰਲਿਨਦੋਹ, ਮਿਸ. ਅਰੁਣਾ ਮਾਥੁਰ, ਅਵਨੀਸ਼ ਅਰਪੁਥਮ, ਕੁ. ਅਨੁਰਾਧਾ ਅਰਪੁਥਮ, ਅਮਿਤ ਅਰੋੜਾ, ਮੈਸ. ਅਰਪੁਥਮ ਅਰੁਣਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਕੇ ਵੀ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਐੱਸ ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਸਾਗਰ, ਕੁ. ਸਵਾਤੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਭਾਸ਼ੀਸ਼ ਮੋਹੰਤੀ, ਸ਼ੁਵੋਦੀਪ ਰਾਏ, ਸੁਮੀਰ ਸੋਢੀ, ਪੀਯੂਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, ਵੀ ਜੀ ਪ੍ਰਗਾਸਮ, ਆਰ ਪੀ ਗੁਪਤਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੁੰਦਰ ਝਾਅ, ਮਿਲਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ, ਕੁ. ਬੀਹੂ ਐਸ ਮੁਖਰਜੀ, ਸਮਰਥ ਖੰਨਾ, ਜੀ.ਐਨ.ਰੈਡੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਟੀ ਵਿਜੇ ਭਾਸਕਰ ਰੈਡੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਜਾਤਾ ਬਾਗੜੀ, ਮਹਿਫੂਜ਼ ਨਾਜ਼ਕੀ, ਪੋਲੰਕੀ ਗੌਥਮ, ਅਰਵਿੰਦ ਆਨੰਦ, ਅਵਿਜੀਤ ਮਨੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਖਾ ਬਖਸ਼ੀ, ਸ਼ੈਰਿਆ ਸਹਾਏ, ਜੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜਿਸ਼ਨੂ ਐਮ.ਐਲ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਆਰ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਅਨੂਪ ਕੰਡਾਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਪਾਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

1. ਇਹ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ! ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਖੌਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

2. ਭਾਰਤ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, 1989 ਦਾ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2000 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਜੇਜੇ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ

3. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2005 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ./ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨ-ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ' ਤੇ-ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ, ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਇੱਕੋ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਅਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ ਕਿਉਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗ਼ੈਰ-ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ।

4. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਰਮਿਆਨ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਿਰਾਂ ਕੋਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮ ਹਨ।

5. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਵਰੀ, 2017 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ 03.03.2017 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ 07.03.2017 ਨੂੰ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜੋ ਕਿ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਏਡੀਜੀਪੀ) ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿਭਾਗ (ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ.) ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 1) ਨੂੰ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ। ਇਹ ਸੱਜਣ, ਦੀ ਬਜਾਏ

ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 29.08.2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ' ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 24.02.2017 ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

6. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈਃ-

"13. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜ.-(1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਅਰਥਾਤਃ-

(ਏ) ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ;

(ਬੀ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਸਾਲਾਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ;

(ਸੀ) ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ;
(ਡੀ) ਅੱਤਵਾਦ, ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ, ਦੰਗੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ, ਐੱਚਆਈਵੀ/ਏਡਜ਼, ਤਸਕਰੀ, ਬਦਸਲੂਕੀ, ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਅਤੇ ਵੇਸਵਾਗਮਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ;
(ਈ) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ, ਹਾਸ਼ੀਏ' ਤੇ ਬੱਚੇ, ਨਾਬਾਲਗ

(ਐੱਫ) ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀਆਂ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨਾ;

(ਜੀ) ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ;

(ਐੱਚ) ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ, ਮੀਡੀਆ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਲਬਧ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ;

(i) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹਿਰਾਸਤ ਘਰ, ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ; ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ, ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਪਚਾਰਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ;

(ਜੇ) ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲਓ,-

(i) ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ;

(ii) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਾ;

(iii) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਉਠਾਉਣਾ; ਅਤੇ (ਕੇ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਜੋ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਬਲਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ, ਸਵੈ-ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਾਂ, ਬੰਗਲੇ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਜਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ।

8. ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ; ਧਾਰਾ 13 (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ; ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ, ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ; ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਧਨਾਂ, ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ, ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਰਨਾ, ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣਾ; ਬਾਲ ਸਾਖਰਤਾ ਵਧਾਉਣਾ ਆਦਿ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 (1) (i) ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹਿਰਾਸਤ ਘਰ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ/ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

9. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਪੀਸੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੇ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਦੇਣਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

11. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠਦੇ ਹਨਃ

(i) ਕੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ 03.03.2017 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ 07.03.2017 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ?

(ii) ਕੀ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਵਾਟਰ-ਟਾਈਟ ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ?

(iii) ਕੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ, ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

12. ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਬਲਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 'ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ' ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਅਸੀਂ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ 'ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ' ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਬਹੁਤ ਅਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਧਾਰਾ 13 (2) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਧਾਰਾ 14 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਸ ਰਾਜ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13. ਸੈਕਸ਼ਨ 13 (1) (ਸੀ) ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ 1 ਵਿੱਚ 'ਪੁੱਛਗਿੱਛ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ "ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛ ਕੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ; ਪੁੱਛਣਾ; ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ।

ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਪੁੱਛਗਿੱਛ' ਸ਼ਬਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 (1) (ਜੇ) ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 (1) (ਜੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 'ਪੁੱਛਗਿੱਛ' ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੰਕਟ ਭਰੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

14. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 14 ਅਤੇ 15 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈਃ-

"14. ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।- (1). ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਜੇ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤਃ-

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ;

(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ;

13ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 2005, ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ, ਪੰਨਾ 2358

(ਸੀ) ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ;

(ਡੀ) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(ਈ) ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 346 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

"15. ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਦਮ -ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤਃ-

(i) ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ;

(ii) ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੋ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ;

(iii) ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੋ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

15. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਜੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 346 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜੋ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਲੱਗੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਪਰ

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵੇਗੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (iii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ।

16. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ-ਚਾਹੇ ਉਹ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 07.03.2017 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 24.07.2017 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 12.07.2016 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੀ. ਆਰ. ਟੀ.') ਨੇ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਉੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਦੁਆਰਾ 09.12.2016 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੀਆਰਟੀ ਨੂੰ 11.01.2017 ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੀ. ਆਰ. ਟੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐੱਸ. ਏ. ਏ.') ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, 2015 ਅਤੇ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਬੰਗਾਲ ਪੀਪਲਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸੈਂਟਰ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐੱਨ. ਬੀ. ਪੀ. ਡੀ. ਸੀ.') ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਐੱਸ. ਏ. ਏ. ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਦੇ 15 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 17.01.2017 ਨੂੰ, ਕੇਂਦਰੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਰੋਤ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਸੀ. ਏ. ਆਰ. ਏ.') ਨੇ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। 22.01.2017 ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਇਸ ਰੈਕੇਟ ਬਾਰੇ ਸਥਾਨਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਛਪੀ। 15.02.2017 ਨੂੰ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਏ. ਆਰ. ਏ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 16.02.2017 ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਗਈ। 17.02.2017 ਨੂੰ ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 22.01.2017 ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 19.02.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 11.01.2017, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਉਪਰੋਕਤ, 24.02.2017 ਨੂੰ ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 26.02.2017 ਨੂੰ ਫਿਰ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ 03.03.2017 ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ 07.03.2017 ਨੂੰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲਪਾਈਗੁੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ।

17. ਅਸੀਂ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਫਾਈਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਾਈਲ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹੋਰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਟੈਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਜੋੜ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਫਾਈਲਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਫਾਈਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੇ ਮਿਤੀ 22.01.2017 ਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 30.01.2017 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨੋਟ ਮਿਤੀ 30.01.2017 ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ, ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਈਲ ਫਿਰ 13.02.2017 ਨੂੰ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।14.02.2017 ਨੂੰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਓ.) ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਰੜਾ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 16.02.2017 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 17.02.2017 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਓ. ਜਲਪਾਈਗੁੜ੍ਹੀ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 24.02.2017 ਨੂੰ ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਅਗਲੀ ਟਿੱਪਣੀ 15.03.2017 ਦੀ ਹੈ। 15.03.2017 ਦਾ ਇਹ ਨੋਟ ਬਾਲ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ 10.03.2017 ਅਤੇ 11.03.2017 ਨੂੰ ਜਲਪਾਈਗੁੜ੍ਹੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੌਰਾ ਮਿਤੀ 10.03.2017 ਅਤੇ 11.03.2017 ਹੈ, ਨੋਟ 15.03.2017 ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਦੌਰੇ ਲਈ ਨੋਟ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ।

18. ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਡਬਲਿਊ ਬੀ ਸੀ ਪੀ ਸੀ ਆਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਇੰਜੀਲ ਸੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ 30.01.2017 ਨੂੰ 'ਸੁਓ-ਮੋਟੋ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਬਲਯੂ ਬੀ ਸੀ ਪੀ ਸੀ ਆਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ ਪੀ ਸੀ ਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਜੇ) ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ 10.03.2017 ਅਤੇ 11.03.2017 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦਾ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਜੇ 30.01.2017 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ/ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਓ. ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ 24.02.2017 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਡਬਲਯੂਬੀਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।

19. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 03.03.2017 ਨੂੰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 07.03.2017 ਨੂੰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਜਾਂਚ 03.03.2017 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 07.03.2017 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ 23.08.2013 ਤੋਂ 28.08.2015 ਤੱਕ ਨਿਊ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ (ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ) ਦਾ ਗਠਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਡਹਾਕ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ 16.03.2017 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਸੀਡਬਲਯੂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆਦਿ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 23.03.2017 ਨੂੰ, ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਡਬਲਿਊਬੀਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਨੂੰ 12.04.2017 ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ 25.04.2017 ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਪਰ ਮਿਤੀ 21.04.2017 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਵੀ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। 20.06.2017 ਨੂੰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀਆਈਡੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1) ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ -

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ [ਦੀਪਾਕ ਗੁਪਤਾ ਜੇ.]

"1. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 17 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਰਾਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

2. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੋੜਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੁਪਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

3. ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਡੋਪਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ, ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸੂਚੀ/ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ।

4. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ/ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ।

5. ਸਾਲ 2013 ਤੋਂ 2015 ਤੱਕ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨਃ- ਮੈਂ। ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ।

ii. ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਅਹੁਦਿਆਂ/ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

iii. ਅਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੱਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮਿੰਟ।

iv. ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੇਸ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ।

ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਰੋ।

20. ਇਸੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ 20.06.2017 ਨੂੰ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵੀ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਐਡਹਾਕ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕਮੇਟੀ. ਉਸੇ ਦਿਨ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 13.07.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। 20.07.2017 ਨੂੰ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 25.07.2017 ਨੂੰ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ 22.07.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੇ 24.07.2017 ਨੂੰ ਪੱਤਰ/ਫੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਡਬਲਯੂਬੀਸੀਪੀਸੀਆਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 21.07.2017 ਨੂੰ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀਆਈਡੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ 14.08.2017 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 29.08.2017 ਨੂੰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ। ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜਨਰਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੇ 24.02.2017 ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਮਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।

21. ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪੂਰੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ.) ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ.) ਦਰਮਿਆਨ ਹਉਮੈ ਦੇ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

22. ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਹੀ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਐਡਹਾਕ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਹੋਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾ ਵਾਪਰਨ। ਜੇਕਰ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

23. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ.), ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ.) ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਵੱਲੋਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੀ ਘਾਟ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ 30.01.2017 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10.03.2017 ਤੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 07.03.2017 ਨੂੰ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਐੱਸ. ਏ. ਏ. ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਐੱਨ. ਬੀ. ਪੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਸੀ, ਨੇ 20 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀ. ਡਬਲਿਊ. ਸੀ., ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਤੋਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਯੋਗ (ਐੱਲ. ਐੱਫ. ਏ.) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਿਆਂ (ਪੀ. ਏ. ਪੀ.) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ। ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਸਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਜੇ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

24. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਅਰਪਰਸਨ, ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੋਰਕ ਵਿਖੇ ਘਰ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੀ ਟੀਮ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਮੀਡੀਆ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ |

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਟੀਮ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਨਜਿੱਠਦੀ।

25. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਚੇਅਰਪਰਸਨ, ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਸਹੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਦੋ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਮੀਡੀਆ ਯੁੱਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

26. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। 03.03.2017 ਨੂੰ, ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀਃ-

"1. ਕੀ ਇਹ ਘਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ? ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

2. ਕੀ ਇਹ ਘਰ ਕੇਂਦਰੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਸੀ. ਏ. ਆਰ. ਏ. ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੋ ਵੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ।

3. ਕੀ ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ।

4. ਜੇ ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਰੋਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਰਾਜ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਰੋਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

5. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 17 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਿੰਟਰੀ 8 ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਰਾਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

6. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੂਪ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੋੜ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

7. ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਡੋਪਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ, ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸੂਚੀ/ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ।

8. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ/ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ।

9. ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ (ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਭੇਜੇ ਗਏ, ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਨੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੋ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ।

10. ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

11. ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ (ਸੀ. ਸੀ. ਆਈ.) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਓ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਲਪਾਈਗੁੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ/ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

12. ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਗਠਨ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

13. ਕਿਉਂਕਿ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਲਾਪਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਆਦਿ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ. ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

27. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। 7 ਅਤੇ 8 ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਫੈਲਦਾ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

28. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 16.03.2017 ਨੂੰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀਃ

"14. ਸਾਲ 2013 ਤੋਂ 2015 ਤੱਕ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨਃ -

i. ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ।

ii. ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਅਹੁਦਿਆਂ/ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

iii. ਅਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੱਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮਿੰਟ।

iv. ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੇਸ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ।

15. ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਫ਼ਤਰ (ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਓ.) ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਜੋ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈਃ -

i. ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਓ. ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ii. ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਲਈ ਆਰਡਰ ਕਰੋ।

iii. ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ।

29. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 23.03.2017 ਨੂੰ, ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀਃ-

1. ਕੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 12.04.2017 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭੇਜੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਓ. ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਲੱਭੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਹਨ।

30. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ 20.06.2017 ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਆਈ. ਪੀ. ਐੱਸ.) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਚਿੱਠੀ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 13.07.2017 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20.07.2017 ਨੂੰ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 24.07.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ/ਫੈਕਸ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਬਲਿਊਬੀਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੋ। ਜਵਾਬ 24.07.2017 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਏ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਭੇਜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਕਿਉਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਵਾਬ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਏ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਆਈ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕੇ? ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ।

31. ਮਿਤੀ 03.03.2017 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 7 ਅਤੇ 8 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ। 7 ਅਤੇ 8, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਿਤੀ 16.03.2017 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਏ. ਡੀ. ਜੀ. ਪੀ., ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਦੇ ਜੋ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

32. ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਡਹਾਕ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟਾਲਮਟੋਲ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚ ਰਹੇ ਹਨ।

33. ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੁਝ ਚੁਕਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਐਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

34. ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਬੇਲੋੜੀ ਕਠੋਰ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

35. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਜਾਣ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਸੀ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਲਗਭਗ 2 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਬੰਗਾਲੀ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਨੁਵਾਦਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਨੁਵਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬੰਗਾਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

36. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਡਬਲਯੂਬੀਸੀਪੀਸੀਆਰ ਨੇ 07.03.2017 ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਵਾਲ ਨੰ. 2 ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 3 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ, e.g. ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

37. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਚਿੱਕੜ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ [ਦੀਪਾਕ ਗੁਪਤਾ ਜੇ.]

38. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦਾ ਵਕੀਲ ਮੌਜੂਦਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿਭਾਗ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।

39. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ.) ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਿੱਲੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਅਤੇ ਸੀਡਬਲਿਊਸੀ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਲਈ ਵੀ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਠਿਤ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੂਲ ਪਰੂਫ ਵਿਧੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾ ਵਾਪਰਨ।

40. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐੱਨ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਅਤੇ ਡਬਲਿਊ. ਬੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 2019 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 819 ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐੱਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਏਡੀਜੀਪੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ., ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 1) ਅਤੇ ਡਬਲਿਊਬੀਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ|

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler